

ความสัมพันธ์ภาวะผู้นำพหุปัญญาของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา

Relationship between Multi-Intelligence Leadership of School Administrators and School Management Efficiency

ณิรดา เวชญาณลักษณ์¹

Nirada Wechayaluck

Received: July 02, 2022

Revised: September 07, 2022

Accepted: September 12, 2022

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับภาวะผู้นำพหุปัญญาของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ศึกษาประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ภาวะผู้นำพหุปัญญาของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง คือ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ จำนวน 52 แห่ง จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .980 ผลการวิจัย พบว่า 1) ภาวะผู้นำตามแนวคิดพหุปัญญาของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำพหุปัญญาของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ความสัมพันธ์โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำพหุปัญญา, ผู้บริหาร, ประสิทธิภาพ

¹ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม; Faculty of Education, Pibulsongkram Rajabhat University

Corresponding author, e-mail: Nirada_17@hotmail.com, Tel. 081-2892091

Abstract

The objectives of this research article were 1) to study the level of multi-intelligence leadership of school administrators; 2) to study the efficiency of school management; and 3) to study the relationship between the multi-intelligence leadership of school administrators and school management efficiency. This was a quantitative research. The sample consisted of 52 schools under the Secondary Educational Service Area Office Phitsanulok Uttaradit from the sample size according to Craigie and Morgan's table. The research tool was a questionnaire with a reliability of .980. The results of the research revealed that 1) leadership based on the concept of multi-intelligences of the school administrators, overall, was at a high level; 2) efficiency of school management of school administrators, overall, was at a high level; and 3) in terms of the relationship between the multi-intelligence leadership of school administrators and school management efficiency, it was found that there was statistically significant at .01 level. The statistics used for data analysis were mean and standard deviation. The relationship was analyzed by Pearson correlation coefficient.

Keywords: Multi-intelligence Leadership, Administrators, Efficiency

บทนำ

ปัจจุบันประเทศไทยมีการพัฒนาไปอย่างรวดเร็วหลาย ๆ ด้าน ทั้งทางด้านการศึกษา เศรษฐกิจ การเมือง สังคม เทคโนโลยี และนวัตกรรมใหม่ ๆ ซึ่งในปัจจุบันมนุษย์จึงต้องหันมาปรับตัวให้ทันต่อสภาพการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น แม้กระทั่งการศึกษาที่ต้องพัฒนาและเท่าทันการเปลี่ยนแปลงของยุคสมัยอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากไม่ว่าสิ่งทีรอบตัว เนื้อหาความรู้ ล้วนมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ฉะนั้นการบริหารจัดการการศึกษาของประเทศต้องคำนึงถึงการให้ความสำคัญของการบริหารจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับประเทศไปจนถึงระดับระดับสถานศึกษาเพื่อทำให้เกิดประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการที่ส่งผลต่อผู้เรียนซึ่งเป็นเป้าหมายหลักของการศึกษา สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวดที่ 5 การบริหารและการจัดการศึกษาได้กล่าวว่า ให้กระทรวงมีหน้าที่ส่งเสริม กำกับดูแลการศึกษาทุกระดับและทุกประเภท ซึ่งจากการบริหารภายในส่วนของกระทรวงศึกษาธิการได้แบ่งระเบียบออกเป็น ระเบียบบริหารราชการในส่วนกลาง ระเบียบบริหารราชการเขตพื้นที่การศึกษา และระเบียบบริหารราชการในสถานศึกษา สำหรับการบริหารและการจัดการสถานศึกษาให้ยึดระเบียบบริหารราชการในสถานศึกษา ที่ให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้บังคับบัญชา ควบคุม ดูแล บริหารจัดการภารกิจของสถานศึกษา (สำนักงานการปฏิรูปการศึกษา, 2544)

ปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของในการจัดการศึกษา และการบริหารจัดการของสถานศึกษาคือ ผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากผู้บริหารเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการกำหนดนโยบายในการบริหารการจัดการถึงความคิดริเริ่มในการวางแผน การบริหาร กำกับ ดูแล และดำเนินการปรับปรุงแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ให้สัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายที่วางไว้ ผู้บริหาร จึงเป็นผู้มีอิทธิพลที่สามารถส่งผลกระทบต่อความเป็นไปของทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับณิรดา เวชญา ลักษณะ (2560) กล่าวถึงความสำคัญของภาวะผู้นำว่าเป็นหัวใจสำคัญที่บ่งบอกถึงการปฏิบัติหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพ เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญเป็นอย่างมากต่อการบริหารสถานศึกษา เนื่องจากเป็นสิ่งที่ทำให้การปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น หากผู้บริหารมีภาวะผู้นำหุปัญญา จะช่วยในการชักนำ โน้มน้าว การจูงใจ สร้างความเชื่อมั่น สร้างแรงบันดาลใจ ให้บุคลากรปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ ให้ความร่วมมือในกิจกรรมจนบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ส่งผลถึงประสิทธิภาพ ประสิทธิผลของงาน ดังนั้นแล้วเพื่อให้การบริหารจัดการสถานศึกษามีประสิทธิภาพและดำเนินไปสู่ ความสำเร็จ ผู้บริหารจึงต้องมีคุณลักษณะที่ดีทั้งด้านความเชี่ยวชาญ การสังเคราะห์ข้อมูล ความคิด สร้างสรรค์ ความเคารพและให้เกียรติบุคคลในองค์กรและที่สำคัญ คือ การปฏิบัติหน้าที่ที่วางตัวอยู่ใน จริยธรรม

การบริหารสถานศึกษาในปัจจุบันท่ามกลางการเปลี่ยนแปลง รวมไปถึงการปฏิบัติ หน้าที่ตามนโยบายในสถานการณ์ที่จำเป็นอย่างเร่งด่วน จึงเป็นปัญหาและความท้าทายของผู้บริหาร สถานศึกษาเผชิญอยู่ และเป็นข้อจำกัดในการบริหารจัดการและพัฒนาตนเอง แนวคิดทฤษฎีปัญญาจึง เป็นแนวทาง หรือวิธีการหนึ่งที่จะทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถพัฒนาตนเองให้มีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่มีองค์ประกอบสำคัญและจำเป็นในศตวรรษอนาคต ซึ่งเป็นยุคแห่งเทคโนโลยีที่ ต้องจัดการศึกษามุ่งพัฒนาผู้เรียนและระบบสนับสนุนให้เกิดทักษะในศตวรรษที่ 21 มีความรู้ ความ ต้องการหลักเกี่ยวกับทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม การคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การสื่อสาร และความร่วมมือ (Hoy, W. K., & Miskel, C. G., 2013) สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีปัญญาของ Howard Gardner (2007) โดยแนวคิดทฤษฎีปัญญาเป็นแนวคิดที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง และปฏิรูปการศึกษาที่เน้นการพัฒนามนุษย์ ที่สมบูรณ์ประกอบด้วย 1) ความเชี่ยวชาญ (Disciplined Mind) เป็นความเชี่ยวชาญในการคิดเกี่ยวกับวิทยาการสาขาใดสาขาหนึ่งเป็นอย่างดี น้อย ซึ่งเป็นรูปแบบหนึ่งของการรู้คิดที่แยกออกไปตามลักษณะเฉพาะของสาขาวิชาหรือตาม ภาระหน้าที่ของอาชีพหนึ่ง ๆ ที่มีการปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอเพื่อการพัฒนาทักษะและความเข้าใจมี วินัยในตนเองอย่างสูง หากปราศจากความเชี่ยวชาญในทางใดทางหนึ่งแล้วก็เสมือนว่าถูกกำหนดให้ อยู่ในการควบคุมของคนอื่น 2) การสังเคราะห์ (Synthesizing Mind) ความสามารถในการรับรู้ ข้อมูลจากหลาย ๆ แหล่งนำมาทำความเข้าใจและประเมินข้อมูลโดยปราศจากอคติและผสมผสานให้ กลายเป็นสารสนเทศใหม่ที่มีความหมายต่อตัวผู้สังเคราะห์และผู้อื่น 3) การสร้างสรรค์ (Creative Mind) เป็นความสามารถที่อยู่เหนือกฎเกณฑ์ที่มีอยู่จิตสร้างสรรค์จึงต้องล้ำหน้ากว่าคอมพิวเตอร์ หรือหุ่นยนต์ที่ซับซ้อนที่สุดอย่างน้อยหนึ่งก้าว และองค์ประกอบสำคัญ คือ ความคิดริเริ่ม (Originality) ความคิดคล่องแคล่ว (Fluency) ความคิดยืดหยุ่น (Flexibility) และ ความคิด

ละเอียดลออ (Elaboration) 4) ความเคารพ (Respectful Mind) การมองเห็นคุณค่าและความสำคัญ การตระหนักในความดีงามอันมีอยู่ในตัวคนอื่นและในสิ่งอื่นแล้วปฏิบัติต่อบุคคลนั้นด้วยความจริงใจ 5) จริยธรรม (Ethical Mind) พฤติกรรมหรือการกระทำกิจกรรมต่าง ๆ จากสภาพจริงที่เป็นกุศล เป็นสิ่งจำเป็นที่จะทำให้การบริหารสถานศึกษาดำเนินไปด้วยความราบรื่น ทำให้ผู้ร่วมงานอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข และส่งเสริมการบริหารงานสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งมีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กันในงานทั้งสี่ฝ่าย ประกอบไปด้วย ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคลและด้านการบริหารทั่วไปซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือของบุคคลทุกคน

จากการศึกษาเอกสารปัจจุบันพบว่า มีการนำแนวคิดทฤษฎีปัญญามาพัฒนานักกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียน หล่อหลอมให้มีทักษะและภาวะผู้นำที่มีความคิดสร้างสรรค์ในอนาคต ดังนั้นในสำคัญของแนวคิดทฤษฎีปัญญาข้างต้น แสดงให้เห็นว่าภาวะผู้นำปัญญาย่อมมีความสัมพันธ์และเชื่อมโยงกับการปฏิบัติงานในหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษาทั้ง 4 ด้าน อันส่งผลให้การบริหารจัดการสถานศึกษาดำเนินไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ และทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาศึกษาภาวะผู้นำปัญญาของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษามัธยมศึกษา พิชญ์โลก อุดรดิตถ์ เพื่อสามารถนำข้อมูลไปประยุกต์ใช้ในทางการบริหารจัดการและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาสถานศึกษาให้มีประสิทธิผลที่ดียิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำปัญญาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิชญ์โลก อุดรดิตถ์
2. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิชญ์โลก อุดรดิตถ์
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ภาวะผู้นำปัญญาของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิชญ์โลก อุดรดิตถ์

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ใช้รูปแบบการศึกษาเชิงสหสัมพันธ์ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิชญ์โลก อุดรดิตถ์ จำนวน 57 แห่ง กลุ่มตัวอย่าง คือ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิชญ์โลก อุดรดิตถ์ จำนวน 52 แห่ง จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie, R.V., & Morgan, D.W., 1970) ผู้วิจัยเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูล โดยใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิตามจังหวัดเพื่อให้ได้ข้อมูลที่กระจาย โดยใช้จำนวนที่ได้จากการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 52 คน และครูผู้สอน 52 คน รวมทั้งสิ้น 104 คน เครื่องมือคือ แบบสอบถาม นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา จำนวน 5 คน (Content Validity) พิจารณาข้อความในแบบสอบถามเป็น

ข้อคำถามที่ตรงกับสิ่งที่ต้องการศึกษาถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหาเชิงทฤษฎีที่ได้ศึกษาวิเคราะห์ และกำหนดไว้เป็นนियามศัพท์ มีค่าสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.6-1.0 และนำไปทดลองใช้ (Try-Out) และหาคุณภาพด้านความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีการหาสูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .980 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product-moment Correlation Coefficient) และใช้เกณฑ์การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ค่า r จะอยู่ระหว่าง -1 ถึง +1 ถ้าค่า r เข้าใกล้ -1 และ +1 แสดงถึงความสัมพันธ์สูง และถ้าค่า r เข้าใกล้ 0 แสดงว่าความสัมพันธ์ต่ำ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และวิเคราะห์ความสัมพันธ์โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product-moment Correlation Coefficient)

สรุปผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำตามแนวคิดทฤษฎีปัญหาของผู้บริหารสถานศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านความเชี่ยวชาญมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ด้านการสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังตาราง 1

ตารางที่ 1 ผลการศึกษาภาวะผู้นำทฤษฎีปัญหาของผู้บริหารสถานศึกษา

ด้าน	รายการ	n = 104		ระดับ	ลำดับ
		($\bar{X}$)	S.D.		
1	ด้านความเชี่ยวชาญ	4.41	0.47	มาก	1
2	ด้านการสังเคราะห์	4.28	0.53	มาก	4
3	ด้านการสร้างสรรค์	4.27	0.53	มาก	5
4	ด้านการเคารพ	4.32	0.54	มาก	3
5	ด้านจริยธรรม	4.37	0.55	มาก	2
รวม		4.33	0.48	มาก	

ผลจากตาราง 1 เมื่อพิจารณารายด้านปรากฏดังนี้

ภาวะผู้นำทฤษฎีปัญหาทฤษฎีปัญหาของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.33$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านความเชี่ยวชาญ ($\bar{X} = 4.41$) รองลงมาคือ ด้านจริยธรรม ($\bar{X} = 4.37$) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 4.27$)

2. ประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านการบริหารวิชาการมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนด้านการบริหารงบประมาณมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังตาราง 2

ตารางที่ 2 ผลการศึกษาประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา

ด้าน	รายการ	n = 104		ระดับ	ลำดับ
		($\bar{X}$)	S.D.		
1	ด้านการบริหารวิชาการ	4.41	0.42	มาก	1
2	ด้านการบริหารงบประมาณ	4.29	0.50	มาก	4
3	ด้านการบริหารงานบุคคล	4.30	0.44	มาก	3
4	ด้านการบริหารงานทั่วไป	4.37	0.49	มาก	2
รวม		4.34	0.34	มาก	

จากตาราง 2 ประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.34) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการบริหารวิชาการ ($\bar{X}$ = 4.41) รองลงมาคือ ด้านการบริหารงานทั่วไป ($\bar{X}$ = 4.37) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการบริหารงบประมาณ ($\bar{X}$ = 4.29)

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำพหุปัญญาของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ดังตาราง 3

ตารางที่ 3 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำพหุปัญญาของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา ภาพรวม

ภาวะผู้นำพหุปัญญา	ประสิทธิภาพการบริหาร				
	วิชาการ	งบประมาณ	บุคคล	ทั่วไป	รวม
1. ด้านความเชี่ยวชาญ	.464**	.228*	.397**	.624**	.580**
2. ด้านการสังเคราะห์	.287**	.329**	.539**	.698**	.635**
3. ด้านการสร้างสรรค์	.198*	.285**	.598**	.699**	.612**
4. ด้านการเคารพ	.211*	.261**	.597**	.721**	.614**
5. ด้านจริยธรรม	.149	.232*	.493**	.856**	.600**
รวม	.280**	.293**	.577**	.790**	.666**

** p < .01 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* p < .05 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำพหุปัญญาของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับด้านวิชาการ และด้านงบประมาณ ในระดับต่ำ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับด้านบุคคล ในระดับปานกลาง และมีความสัมพันธ์ทางบวกกับด้านงานทั่วไป ในระดับสูงตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำปัญหาของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านการบริหารวิชาการ

ภาวะผู้นำปัญหา	ประสิทธิภาพการบริหารวิชาการ		
	r	P-value	ระดับความสัมพันธ์
1. ด้านความเชี่ยวชาญ	.464**	0.000	ปานกลาง
2. ด้านการสังเคราะห์	.287**	0.003	ต่ำ
3. ด้านการสร้างสรรค์	.198*	0.044	ต่ำ
4. ด้านการเคารพ	.211*	0.032	ต่ำ
5. ด้านจริยธรรม	.149	0.130	ต่ำ
รวม	.280**	0.004	ต่ำ

** p < .01 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* p < .05 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จาก ตาราง 4 พบว่า ภาวะผู้นำปัญหาของผู้บริหารสถานศึกษาด้านความเชี่ยวชาญ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิภาพการบริหารด้านวิชาการ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ อยู่ในระดับปานกลาง (r = .464) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำปัญหาของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านการบริหารงบประมาณ

ภาวะผู้นำปัญหา	ประสิทธิภาพการบริหารงบประมาณ		
	r	P-value	ระดับความสัมพันธ์
1. ด้านความเชี่ยวชาญ	.228*	0.020	ต่ำ
2. ด้านการสังเคราะห์	.329**	0.001	ปานกลาง
3. ด้านการสร้างสรรค์	.285**	0.003	ต่ำ
4. ด้านการเคารพ	.261**	0.008	ต่ำ
5. ด้านจริยธรรม	.232*	0.018	ต่ำ
รวม	.293**	0.003	ต่ำ

** p < .01 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* p < .05 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 5 พบว่า ภาวะผู้นำปัญหาของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการสังเคราะห์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิภาพการบริหารด้านงบประมาณ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ อยู่ในระดับปานกลาง (r = .329) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำปัญหาของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านการบริหารบุคลากร

ภาวะผู้นำปัญหา	ประสิทธิภาพการบริหารบุคลากร		
	r	P-value	ระดับความสัมพันธ์
1. ด้านความเชี่ยวชาญ	.397**	0.000	ปานกลาง
2. ด้านการสังเคราะห์	.539**	0.000	สูง
3. ด้านการสร้างสรรค์	.598**	0.000	สูง
4. ด้านการเคารพ	.597**	0.000	สูง
5. ด้านจริยธรรม	.493**	0.000	สูง
รวม	.577**	0.000	สูง

** p < .01 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* p < .05 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 6 พบว่า ภาวะผู้นำปัญหาของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการเคารพและด้านการสร้างสรรค์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิภาพการบริหารด้านบุคลากร ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ อยู่ในระดับปานกลาง (r = .597, r = .598) ตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำปัญหาของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านการบริหารงานทั่วไป

ภาวะผู้นำปัญหา	ประสิทธิภาพการบริหารงานทั่วไป		
	r	P-value	ระดับความสัมพันธ์
1. ด้านความเชี่ยวชาญ	.624**	0.000	สูง
2. ด้านการสังเคราะห์	.698**	0.000	สูง
3. ด้านการสร้างสรรค์	.699**	0.000	สูง
4. ด้านการเคารพ	.721**	0.000	สูง
5. ด้านจริยธรรม	.856**	0.000	สูง
รวม	.790**	0.000	สูง

** p < .01 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* p < .05 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 7 พบว่า ภาวะผู้นำปัญหาของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการสังเคราะห์และด้านการสร้างสรรค์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิภาพการบริหารด้านบริหารงานทั่วไป ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ อยู่ในระดับสูง (r = .698, r = .699) ตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำพหุปัญญาของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านความเชี่ยวชาญ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะความเชี่ยวชาญเป็นทักษะที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการบริหารงานในองค์กร เพื่อให้เกิดการดำเนินงานบรรลุตามเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารจำเป็นต้องมีภาวะการเป็นผู้นำและมีความชำนาญในศาสตร์ต่าง ๆ และเป็นแบบอย่างที่ดีในทางปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของกันยมาส ชูจินและคณะ (2562) พบว่า การมีวินัย การประพฤติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดี ดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสม มีความรักและศรัทธาต่อวิชาชีพ และมีความรับผิดชอบในวิชาชีพ เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สอดคล้องกับผลการวิจัยของยศวดี คำทรัพย์และคณะ (2562) พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม พบว่า องค์ประกอบสำคัญของของผู้นำในการพัฒนาองค์กรให้ประสบความสำเร็จสูงสุดองค์ ประกอบด้วยภาวะผู้นำในเชิงคุณลักษณะ เชิงพฤติกรรม เชิงสถานการณ์ เชิงการเปลี่ยนแปลง เชิงวิชาการ และเชิงปฏิรูป สอดคล้องกับผลการวิจัยของรัฐพี พิพัฒน์ธนะวงศ์และคณะ (2562) พบว่า การพัฒนาปัญญามนุษย์เชิงบูรณาการแนวพุทธสามารถพัฒนาความชำนาญในศาสตร์ต่าง ๆ และจริยธรรมไปพร้อมกัน ทั้งการพัฒนาจิตชำนาญการและจิตเคารพ โดยใช้หลักธรรมอินทรีย์ 5 เป็นตัวชี้วัดในการพัฒนาปัญญาให้ดำเนินไปได้อย่างต่อเนื่อง ความชำนาญในศาสตร์และคุณธรรมจะทำให้บุคคลสามารถสร้างสรรค์และสังเคราะห์สิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคมได้ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการสร้างสรรค์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีศิลปะในการเข้ากับผู้อื่นได้แตกต่างกัน การดำเนินกิจกรรมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ต้องอาศัยความร่วมมือ การประสานงานกัน เพื่อให้การดำเนินงานต่าง ๆ มีประสิทธิภาพผู้นำต้องมีทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้ร่วมงาน

2. ประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการบริหารวิชาการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ในการปฏิบัติงานบริหารผู้บริหารได้มีการกำหนดพันธกิจของสถานศึกษา ด้านการบริหารหลักสูตรและการสอน ด้านการนิเทศการสอน ด้านการกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของวรรณา เฟื่องฟู (2558) พบว่า การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและการวางแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนเป็นบทบาทสำคัญของผู้บริหาร โดยมีการดำเนินการประชุมเพื่อชี้แจงการกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานของโรงเรียน และเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดและวางแผนการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาให้มีคุณภาพและมุ่งเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ จัดให้มีโครงการนิเทศการสอนครู มีการนิเทศกำกับติดตามและประเมินผลในด้านการจัดการเรียนการสอนและให้คำแนะนำชี้แนะกับครูผู้สอน วางแผนและกำหนดเป้าหมายของโรงเรียนที่ชัดเจน มีภาวะผู้นำทางวิชาการ มีการวางแผนและปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนของครู มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ทางการ

เรียนเพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน โดยให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยมุ่งเน้นที่ตัวผู้เรียนเป็นหลัก เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจในบทเรียนมากขึ้น และส่งเสริมให้ครูมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ

ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการบริหารงบประมาณ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะปัญหาการบริหารงานงบประมาณ มีความซับซ้อนด้านเอกสาร และต้องดำเนินการภายใต้ระเบียบและกฎเกณฑ์ที่กำหนดอย่างเคร่งครัด ต้องมีผู้รับผิดชอบที่มีความชำนาญและเชี่ยวชาญโดยเฉพาะ มีความรอบรู้ด้านกฎหมายการเบิกจ่ายเงิน และสามารถให้ความรู้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้องได้ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของสิริพร โยศรีธา (2564) พบว่า ปัญหาการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษา อำเภอลานสัก ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งด้านการประเมินผลและการรายงานมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของรัตนา กลุ่มแก้วและคณะ (2564) พบว่า สภาพและแนวทางการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการจัดสรรงบประมาณขาดความเข้าใจในการพิจารณาจัดสรรงบประมาณของสถานศึกษา งบประมาณที่ได้รับจากส่วนกลางไม่เพียงพอในการบริหารสถานศึกษาทำให้ต้องปรับลดงบประมาณโครงการต่าง ๆ ลง การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินงบประมาณยังขาดความโปร่งใส การชี้แจงเกี่ยวกับงบประมาณในการดำเนินงานแต่ละโครงการ เมื่อสิ้นสุดการดำเนินโครงการแล้วไม่มีการรายงานและประเมินผลให้กับผู้บริหารได้รับทราบ ผู้ปฏิบัติงานการบริหารการเงิน ขาดความรู้ และทักษะในการทำงานเนื่องจากมีการปรับเปลี่ยนตำแหน่งและการโยกย้ายหน้าที่บ่อย ทำให้ขาดความล่าช้าและความต่อเนื่อง ในการทำงาน ขาดบุคลากรที่มีความรู้ ความชำนาญในการปฏิบัติงานด้านการบริหารบัญชี การบันทึกบัญชีในระบบ (GFMIS) และการรายงานข้อมูลทางการเงินให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ตรงตามกำหนดระยะเวลาที่กำหนด และผู้ปฏิบัติงานด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ จะต้องศึกษาระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างอยู่เสมอ การจัดทำทะเบียนคุมพัสดุ ครุภัณฑ์ทางการศึกษาบางรายการยังไม่เป็นปัจจุบัน สอดคล้องกับงานวิจัยของศิริโชค เจริญราชและคณะ (2564) พบว่า ปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก การทำรายงานทางการเงินและการเผยแพร่ให้สาธารณะชนทราบไม่เป็นไปตามกำหนด การหารายได้และแผนการบริหารสินทรัพย์ไม่เป็นไปตามเวลา ไม่มีการกำหนดรูปแบบในการคำนวณต้นทุนการผลิตที่ชัดเจน มีความผิดพลาดในการขอเบิกงบประมาณซึ่งทำให้การปฏิบัติงานล่าช้า และการจัดพัสดุไม่เป็นไปตามที่ระยะเวลากำหนดไว้

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำพหุปัญญาของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.697 สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ว่า ภาวะผู้นำพหุปัญญาของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา มี

ความสัมพันธ์ทางบวก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สามารถนำพาสถานศึกษาเพื่อบ่มไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของโกสินทร์ สังกัดกลางและคณะ (2564) พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะผู้นำและภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน มีความสัมพันธ์กันทั้งในภาพรวม และรายด้าน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของสุธรรม ธรรมทัศนานนท์ (2562) พบว่า ความสัมพันธ์ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูงมาก (.884) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์กันในแต่ละด้านพบว่า มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูงมาก หรือมีความสัมพันธ์ ในลักษณะที่คล้อยตามกัน ดังนั้นผู้บริหารจึงต้องมีภาวะผู้นำในตนเองและภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงสูง จึงจะก่อให้เกิดการนำพาโรงเรียนไปในทิศทางที่กำหนดได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยภาวะผู้นำพหุปัญญายังสอดคล้องกับคุณลักษณะของผู้นำที่ประสบผลสำเร็จของ Greenberg, J. & Baron, R.A. (2003) ทั้งคุณลักษณะส่วนบุคคล การบริหาร และสังคม

องค์ความรู้ใหม่

ผู้วิจัยขอสรุปองค์ความรู้ใหม่ ดังนี้

ภาพที่ 1 ผังองค์ความรู้

ภาวะผู้นำตามแนวคิดพหุปัญญาของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำพหุปัญญาจะสามารถบริหารจัดการสถานศึกษาในภาพรวมได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตามเมื่อวิเคราะห์จากผลความสัมพันธ์ พบว่า ผู้บริหารควรพัฒนาภาวะผู้นำพหุปัญญาของตนเองให้มากขึ้น เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อการบริหารจัดการด้านวิชาการ และงบประมาณ เนื่องจากยังมีค่าความสัมพันธ์ในระดับต่ำ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา จึงเป็นกระบวนการที่ต้องพัฒนาอย่างต่อเนื่องและรอบด้าน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของงานทุกฝ่ายในสถานศึกษา ขณะเดียวกัน ผู้บริหารควรจะมีการส่งเสริม และสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษาได้มีโอกาสได้พัฒนาภาวะผู้นำพหุปัญญาของตนเอง เพื่อความเป็นผู้นำในอนาคตต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในเชิงนโยบาย

ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำพหุปัญญา และข้อมูลความสัมพันธ์ภาวะผู้นำพหุปัญญา กับประสิทธิภาพของการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พิษณุโลก อุตรดิตถ์ สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลกำหนดวางแผนงานการศึกษาและสถานศึกษาในการวางแผน ส่งเสริมและพัฒนาภาวะผู้นำของบุคลากรในสถานศึกษาให้มีศักยภาพ พร้อมทั้งจะเป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่ดีในอนาคต

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์

จากผลการวิจัยการศึกษาภาวะผู้นำตามแนวคิดพหุปัญญาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พิษณุโลก-อุตรดิตถ์ พบว่า ด้านการสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด จึงควรส่งเสริมและพัฒนาด้านการสร้างสรรค์เพื่อเพิ่มศักยภาพภาวะผู้นำให้มี ศาสตร์และศิลป์ในการบริหาร เช่น การสร้างมนุษยสัมพันธ์ การประสานงาน การจูงใจ การบูรณาการความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอันจะส่งผลให้การบริหารสถานศึกษามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กันยมาส ชูจีนและคณะ. (2562). ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์*, 21(2), 20-33.
- โกสินทร์ สังกัดกลางและคณะ. (2564). ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะผู้นำและภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2. *สัปดาห์: วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (สทมส.)*, 27(3), 216-227.
- ณิรดา เวชญาลักษณ์. (2560). *ภาวะผู้นำทางการบริหาร*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ยศวดี ดำทรัพย์และคณะ. (2562). การพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม. *วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*, 47(1), 272-293.
- รัฐรพี พิพัฒน์ธนะวงศ์และคณะ. (2562). การพัฒนาปัญญามนุษย์เชิงบูรณาการแนวพุทธ. *วารสารมจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์*, 8(4), 155-167.
- รัตนา กลุ่มแก้วและคณะ. (2564). สภาพและแนวทางการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ. *วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 9(35), 173-182.
- วรรณณา เฟื่องฟู. (2558). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
- ศิริโชค เจริญราชและคณะ. (2564). การศึกษาปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42. *วารสารครุศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์*, 4(2), 10-22.
- สำนักงานการปฏิรูปการศึกษา. (2544). *การปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542*. กรุงเทพฯ: สำนักงานการปฏิรูปการศึกษา (สปศ). องค์กรมมหาชนเฉพาะกิจ.
- สิริพร โยศรีธา. (2564). แนวทางการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษาอำเภอลานสัก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2. *วารสารวิจัยวิชาการ*, 4(3), 91-101.
- สุธรรม ธรรมทัศนานนท์. (2562). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา*, 30(1), 183-193.
- Gardner, H. (2007). *Five minds for the future*. Boston, Mass.: Harvard Business School Press.
- Greenberg, J. & Baron, R.A. (2003). *Behavior in Organizational*. (7th ed). New Jersey: Prentice-Hall.
- Hoy, W. K., & Miskel, C. G. (2013). *Educational administration: Theory, research, and practice*. (9th ed). New York: McGraw-Hill.
- Krejcie, R.V., & Morgan, D.W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.

